

Borst verwijderen met nadien een autologe vettransplantatie (AFT)

In overleg met u is besloten dat uw borst verwijderd wordt. U krijgt nadien een reconstructie met eigen vetweefsel (AFT). Andere namen voor het verwijderen van de borst zijn ablatie, mastectomie of borstampatie. Meestal worden één of meerdere lymfeklieren uit de oksel verwijderd.

De operatie wordt uitgevoerd door of onder toezicht van uw eigen chirurg. Het ETZ is een opleidingsziekenhuis en een chirurg in opleiding is bij de operatie aanwezig of voert deze (deels) uit.

Na het verwijderen van de borst wordt het weefsel door de patholoog-anatoom onderzocht onder de microscoop. De patholoog beoordeelt:

- De snijranden: wanneer er geen tumorcellen in de snijranden zitten spreken we van een "radicale verwijdering"
- De totale afmeting van de tumor
- De gradering (groeisnelheid van de tumor)
- Kenmerken van de tumor (hormoon en/of eiwitgevoeligheid)
- Wel of geen uitzaaiingen in de lymfeklier/klieren
- Als u vooraf behandeld bent met medicijnen wordt er tevens gekeken hoe de cellen hebben gereageerd op de behandeling; de zogenaamde pathologische respons.

Na uw operatie wordt uw situatie opnieuw besproken in het MDO om het aanvullende behandelplan op te stellen. U komt op de polikliniek om de uitslag van de operatie en het aanvullende behandelplan te bespreken en de wond te laten beoordelen.

Aanvullende behandelingen kunnen zijn:

- Bestraling (radiotherapie)
- Hormoontherapie
- Doelgerichte therapie
- Immunotherapie
- Chemotherapie
- Opnieuw opereren als de snijranden niet schoon zijn
- Een combinatie van bovenstaande behandelingen

Deze aanvullende behandelingen kunnen per persoon verschillen. Uw specialist bespreekt met u welke behandeling voor u geschikt is en u krijgt alle benodigde informatie. Voor verdere behandeling wordt u doorverwezen naar specialisten zoals de internist-oncoloog en/of de radiotherapeut. Soms is het nodig om, voordat de aanvullende behandeling start, onderzoek te doen naar eventuele uitzaaiingen elders in het lichaam, herstel na borstampatie en mogelijke effecten.

Waarom aanvullende therapie bij borstkanker?

Na een operatie voor borstkanker is er een goede kans op genezing, vooral als er geen uitzaaiingen zijn. Zelfs bij aanwezigheid van uitzaaiingen in de lymfeklieren is genezing goed mogelijk maar er bestaat dan een groter risico op uitzaaiing van de kanker elders in het lichaam. Aanvullende therapieën zoals radiotherapie, chemotherapie, doelgerichte therapie en hormonale therapie worden gebruikt om eventuele overgebleven kankercellen te doden en de kans op uitzaaien van de ziekte te verkleinen.

De kans op terugkomst van kanker is onder andere afhankelijk van:

- Eén of meerdere uitzaaiingen in de verwijderde oksellymfeklieren.
- De uiteindelijke grootte van de tumor in de borst.
- De gradering van de tumor.
- Leeftijd.
- Kenmerken van de tumor.

Praktische informatie

- De dag voor uw operatie wordt u op de hoogte gebracht via (MijnETZ) hoe laat u zich op de dag van de operatie mag melden.
- U meldt zich op locatie ETZ Elisabeth- verpleegafdeling B, kamer 32-46 (short- stay)
- Indien mogelijk komt u op een 1 persoonskamer.
- De eilandpleister die over de wond heen gaat mag er na 2 dagen af (2 dagen de wond drooghouden) en dan mag u gaan spoelen met de douche. Na het douchen de wond voorzichtig droog deppen.
- In bad mag u na 2 weken (indien wond goed hersteld is)
- Als u hechtpleisters/hecht strips/zwaluwstaartjes heeft, deze laten zitten totdat ze er vanzelf vanaf vallen.
- Als de wond droog is, hoeft er geen pleister meer op.
- Hechtingen die gebruikt worden, zijn oplosbaar (indien anders dan wordt dit met u besproken).
- U ontvangt op de afdeling een prothese BH nadat u geopereerd bent samen met een tijdelijke prothese (dit is een hoesje van katoen gevuld met een speciale vulling wat in de prothese bh past).
- Tijdens het intake gesprek op de polikliniek Mammacare wordt de prothese BH al aangemeten zodat u de juiste maat meekrijgt op de afdeling.
- De operatie vindt plaats in dagopname, dat betekent dat u dezelfde dag weer thuis bent. De verpleegkundige op de afdeling zal voorafgaand aan de operatie met u en uw naaste een moment plannen waarop zij samen met u en uw naaste naar de wond zal kijken. Tijdens dit moment wordt de BH en voorlopige prothese aangemeten.
- De verpleegkundige van de afdeling bespreekt met u of u gebruik wil maken van thuiszorg voor de zorg en controle van het wondgebied. Indien u dat wenst wordt dat door de verpleegkundige op de afdeling aangevraagd.
- U krijgt een kussentje in de vorm van een hart mee voordat u naar huis gaat. Dit kan ondersteuning bieden voor uw arm en schouder.
- Neem de pijnstilling in volgens het schema dat u meekrijgt bij ontslag op de voorgeschreven tijdstippen gedurende enige dagen. Het is belangrijk als de pijnblokkade nog werkzaam is deze medicatie al in te nemen.
- Ter voorkoming van problemen aan de schouder is het belangrijk dat u de arm van de geopereerde zijde gewoon gebruikt. Vermijd de eerste weken zware activiteiten.
- Beweging is goed voor het herstel, maak zo nu en dan een wandeling als uw situatie dat toelaat.
- De eerste week na de operatie is fietsen en/of autorijden niet aan te raden.
- Als u weer thuis bent, mag u uw eigen medicatie weer hervatten, tenzij anders aangegeven.

Herstel na borstamputatie en mogelijke effecten

Door de operatie ontstaat er een vrij groot litteken. De borstwand is niet altijd glad en kan hobbelig of verdikt zijn of door wondvocht wat ontstaat na de operatie (seroom). Dit is normaal en niet schadelijk.

Daarnaast merkt u waarschijnlijk dat de huid minder gevoelig is of soms zelfs gevoelloos, met name rondom het litteken. Dit kan later iets bijtrekken. Een deel van de wond kan juist extra gevoelig zijn. Dit alles heeft te maken met de zenuwen die doorgesneden zijn in het operatiegebied. Als u last heeft van vochtophoping of twijfels heeft kunt u altijd contact opnemen met de mammapoli of een vraag stellen via MijnETZ aan de verpleegkundig consulent. U kunt zo nodig een foto van de wond meesturen. Soms kunnen de wondranden wat gaan wijken. De wond kan dan ook wat vocht lekken. Het is vaak voldoende om de wond goed schoon te spoelen onder de douche. De wond kan niet opnieuw gehecht worden en groeit in dit geval vanzelf dicht.

Herstel thuis

Het is belangrijk dat u uzelf na de operatie tijd geeft om te herstellen. De tijd die u nodig heeft, varieert per persoon. Aarzel niet gevoelens en emoties te bespreken en vragen hierover te stellen. Bij twijfel of last kunt u contact opnemen met de mammapoli of een vraag stellen via MijnETZ aan de verpleegkundig consulent Mammacare. Na een borstamputatie zijn de tweede en derde weken na de operatie vaak de meest pijnlijke en vervelende weken. Hierna volgt meestal snel verbetering van de klachten. Na ongeveer zes weken is het wondgebied voldoende genezen en de huid niet meer zo gevoelig.

In overleg met u wordt er 3 tot 4 weken na de operatie een controle afspraak ingepland bij de verpleegkundig consulent mammacare. Zij kijkt of de wond goed geneest, of er oedeem (vocht) in het wondgebied zit en of u uw arm/ schouder goed kunt bewegen.

Als de borstwand bestraald moet worden komt u 6 weken na het bestralen op controle bij de verpleegkundig specialist.

Neem **altijd** contact op bij:

- Koorts (>38,5°C)
- Ontsteking (wondranden zien vurig rood, huid rondom de wond ziet vurig rood, wondgebied voelt warm aan (gloeit))
- Zwelling/nabloeding (pijn neemt toe en huid staat op spanning en voelt strak aan)
- Ernstige pijn ondanks de pijnstilling

Bij ontslag krijgt u een schema voor pijnstilling mee. We adviseren u dit strikt te volgen en geven telefoonnummers die u kunt bellen bij problemen buiten kantooruren.